

Rejserapport: Konference ICASS VII 2011

ICASS VII

ICASS konferencen afholdes hvert 3. år af IASSA. IASSA står for International Arctic Social Sciences Association, og ledes af en bestyrelse, der består af otte valgte medlemmer, der vælges for 3 år ad gangen. Til daglig styres IASSAs aktiviteter fra et sekretariat.

The International Congress of Arctic Social Sciences (ICASS) afholdes som nævnt hvert 3. år og i den forbindelse afholdes ligeledes generalforsamling for IASSAs medlemmer. Konferencen går på skift i medlemslandene, og den 7. ICASS blev i år afholdt i Akureyri, Island.

Beskrivelser af sessionerne og abstracts, eller resuméer, fra de forskellige oplægsholdere kan læses på IASSAs hjemmeside: <http://www.iassa.org/programme> .

Konferencen varede fra 22. – 26. juni med sessions alle dage. Læs mere om sessions og temaer nedenfor.

MIPIs deltagelse

MIPI deltog i konferencen med to formål - for det første for at tilegne sig den nyeste viden på socialforskningsområdet relevant for MIPIs arbejde og virke. For det andet bidrog MIPI med sin egen session, inklusiv to oplæg, med den hensigt at sætte fokus på børn og unge som tema i socialforskningen.

Ud over MIPIs session, var oplæggene omkring børn og unge relativt sporadiske, og vi kan derfor gå ud fra, at det ikke kun er i Grønland, at der er behov for mere fokus på forskning omkring børn og unges vilkår. MIPIs deltagelse var derfor væsentlig for at sikre, at viden om børn og unge blev synligt repræsenteret på konferensen.

MIPIs session

MIPIs session indeholdt to oplæg fra sekretariatet. Det ene om MIPI som institution, og det arbejde vi udfører, og det andet om børns levestandard i Grønland, baseret på MIPIs egen undersøgelse fra 2008. Rapporten kan downloades på MIPIs hjemmeside www.mipi.gl eller hentes i papirform hos sekretariatet, Hans Egedesvej 5 i Nuuk, på grønlandsk, dansk og engelsk.

Vi understregede ved samme lejlighed behovet for løbende at opdatere denne rapport, for at kunne følge udviklingen. Det er MIPIs holdning, at det ikke er nok at konstatere, at forholdene for en relativ stor del af grønlandske børn er kritisable, hvis der ikke handles eller følges op på det fra beslutningstagernes side.

Ud over sekretariatets egne oplæg, havde MIPI inviteret tre eksterne oplægsholdere, som alle havde relevant forskning og feltarbejde om børn og unge fra Grønland at præsentere. Desværre måtte den ene, Jakob Christensen, melde afbud, men hans Ph.d-projekt 'Ungdom og Urbanitet i Grønland – Kompetencer, kreativitet og visioner – en analyse af unges fortolkning af byen' kan læses via dette link: <http://issuu.com/77jcm/docs/fullversion> for dem, der måtte være interesserede. Jakob Christensen ville have holdt et oplæg om Grønlands ungdoms evner, visioner og kreativitet, under titlen; *Young Entrepreneurs – Dynamic Leaders*.

MIPI kunne dog stadigvæk byde velkommen til to andre meget relevante oplægsholdere. Den første i programmet, efter MIPI selv, var Jean-Michel Huctin (University of Paris og Uummannaq Polar Institute), der præsenterede sit feltarbejde fra Uummannaq Børnehjem under overskriften; *Child Neglect and Culturally relevant education in Greenland; the experience of Uummannaq Meeqqat Angerlasimaffiat, the children's home in Uummannaq*.

Jean-Michel Huctin beskrev hvordan børnene fra Uummannaq børnehjem har stor glæde og gavn af at lære og opleve den traditionelle tætte kontakt til naturen. Børnehjemmet har et tæt samarbejde med fangere fra området, som tager børnene med på lange slædeture. Børnene lærer blandt andet at samarbejde, at klare sig under pressede forhold, desuden styrker det børnenes selvværd, og giver dem en oplevelse af at slå til. Naturoplevelserne har angiveligt også en terapeutisk effekt på de ofte traumatiserede børn.

Som co-producer på en film baseret på børnene fra Uummannaq Børnehjem, fremviste Jean-Michel Huctin ligeledes filmen *Inuk* på konferencen. En rigtig god film, der som en behagelig forandring ikke fremstiller grønlænderne i den svage offerrolle. Bestemt værd at se, når den kommer i biografen eller på dvd. Filmen handler om Inuk, som er en ung dreng, der bor i Nuuk med sin alkoholiserede mor. Hans far døde da han var lille ved en ulykke. Moderens problemer har selvfølgelig konsekvenser for Inuk, og til sidst bliver han tilbudt en plads på Uummannaq børnehjem. Det er selvfølgelig en svær beslutning for den unge dreng at forlade sine venner og sin mor i Nuuk.

I forlængelse Jean-Michel Huctins oplæg præsenterede Mette Raaschou (Aarhus Universitet) sit feltarbejde fra Ilimmarfik i Nuuk med overskriften: *Reaching for the World and Future*. Ifølge Mette Raaschou synes de unge universitetsstuderende at planlægge deres fremtid ud fra en både lokal og global kontekst. Således fylder Grønlands fortid som koloni, ikke længere så meget i de unges bevidsthed, de vil ikke identificere sig med den gamle offerrolle, men ser fremad mod nye

muligheder. MIPI håber at kunne lægge Mette Raaschous speciale på vores hjemmeside, når det er færdigt, for derved at gøre det endelige resultat af hendes feltarbejde tilgængeligt for alle.

Arrangørerne af konferencen introducerede desuden MIPI for Oxana Yashchenko (University of Alaska Fairbanks). Hun deltog i MIPIs session med et oplæg under titlen: *International Educational Youth Forum Seliper 2011*. Oxana Yashchenko beskrev unge Chukotkaneres mulighed for og oplevelse af deltagelse i en stor international sommerlejr for unge, afholdt i Rusland (Seliper). De unge fra Chukotka blev først slet ikke inviteret, men opdagede selv ved et tilfælde, at de kunne søge om at deltage. Der stilles store krav til deltagerne, der skal bidrage med projekter, og have cv'er og karakterer scannet ind, og materialet skal afleveres sammen med ansøgningen om deltagelse. Unge i Chukotka har meget begrænset adgang til internettet, og kan også have meget svært ved at skaffe sponsorer til at sikre både deres obligatoriske projekt, samt rejse og deltagergebyr. De har derfor ikke samme muligheder for at deltage som andre unge i Rusland, og ifølge Oxana Yashchenko, bliver der ikke gjort noget videre for at ændre på de forhold. I det hele taget er der kun sporadisk kontakt til resten af Rusland fra yderområderne, derved er det svært for de unge mennesker i Chukotka at identificere sig med resten af Ruslands ungdom, da deres grundlæggende vilkår er meget forskellige.

Temaer og sessions på ICASS VII

MIPI har deltaget i et bredt udsnit af andre sessions under hele konferencen. Hver dag afholdtes der op til ti parallelle sessions under de forskellige temaer. Under hver session blev der afholdt 3-8 forskellige oplæg, der havde en form for relevans indenfor temaet og den enkelte session. MIPIs session var placeret i tema tre.

De ti temaer var inddelt således:

1. Climate and environmental Changes – Impacts, Adaptation and narratives.
2. Economic and Social Development.
3. Living Conditions, Community Development, Quality of Life and Human Resources
4. Population, Mobility, Migration and Borders
5. Governance, Politics, Legal Issues and Resource Management
6. Health and Wellness
7. Culture, Art, Knowledge, Values, Images, Creativity, Ideology, History, Religion, Heritage and Archaeology
8. Communication, Media and Film-making
9. Education

10. IPY (Inuit Polar Year) Lessons and Legacy; Inclusive Topics; Research Methods and Collaboration and Data Management.

Naturligvis var ikke alle sessions og oplæg lige relevante for MIPI at deltage i, men vi forsøgte at høre alle relevante oplæg, der omhandlede børn og unge, eller kunne have indflydelse på børn og unges vilkår. I det følgende kommer et lille udpluk af de sessions og oplæg MIPI har deltaget i. Ønskes yderligere information kan sekretariatet kontaktes på mipi@nanoq.gl eller tlf. 34 69 40 / 34 69 42.

Sessions og oplæg

Tema 1: Climate and environmental Changes – Impacts, Adaptation and narratives.

Environmental Contaminants and Human Health in the Arctic.

Under tema 1 hørte vi blandt andet et oplæg, der handlede om de forurenende stoffer, der ophobes i det Arktiske miljø. Oplægsholderen Arja Rautio fra Thule Institute, understregede, at forureningen af Arktis er både et globalt og regionalt problem, der påvirker såvel folkesundheden som individuelle helbredsrisici. Desuden har det stor betydning for lokal og national økonomi, for hvem skal egentlig betale for skadesvirkningerne? Ikke alle områder er lige hårdt ramt, det vil derfor være hensigtsmæssigt, at der bliver lagt en samlet strategi for indsatserne. Derved kan de områder, der er hårdest ramt, eksempelvis Nordvestgrønland, få den nødvendige hjælp, inden problemerne bliver alt for omfattende. Arja Rautio nævner ligeledes, at det vil være fornuftigt at igangsætte tværfagligt forskning og uddannelse for at sikre, at udviklingen følges tæt, og vi er rustede til at handle på kommende udfordringer. Det kan eksempelvis være adgangen til rent drikkevand i de værst ramte regioner.

Tema 4: Population, Mobility, Migration and Borders

Youth and Contemporary Rural-Urban Migration in Alaska.

Fra Universitetet i Anchorage, Alaska fortalte Marie Lowe om migration blandt unge i Alaska. I følge Marie Lowe er den væsentligste årsag til migrationen mellem land og by blandt de unge jobmuligheder, adgang til uddannelse og de høje leveomkostninger i yderdistrikterne. Hendes undersøgelser viser dog også, at mange vælger at flytte tilbage til landet som voksne, idet de angiveligt savner de små samfunds tætte relationer og ro. Derfor er der snarere tale om *bevægelse* mellem land og by end egentlig migration. Mobiliteten kan derfor være et udtryk for en strategi for at tilegne sig uddannelse, arbejde, adgang til sundhedsvæsen eller andet, inden man vender tilbage til sine rødder igen.

Tema 5: Governance, Politics, Legal Issues and Resource Management

Inuit Governance and Leadership: Youth Voices From Nunavut and Nunavik.

I tema 5 deltog MIPI i et oplæg om unge fra Nunavut og Nunavik og deres perspektiv på politik. Begge regioner oplever stort frafald på uddannelserne, lige som udbuddet af videregående uddannelsesstilbud er meget sparsomt uden for byerne. I det vestligt opbyggede skolesystem, taber de unge deres modersmål, lige som de oplever en kløft mellem de erfaringer, de har med hjemmefra og den praksis, der følges i skolen.

De gamle politikere fortæller ved enhver lejlighed de unge, at de er landets fremtid, men gør ikke noget for at sikre de unge bedre muligheder eller reel deltagelse i beslutningsprocesserne. Thierry Rodon (Carleton University, Canada) taler om en slags "old boys club" hvor de unge er forment adgang, men der tales vidt og bredt om de meget høje forventninger, der er til ungdommen. De unge selv udtrykker en betydelig mangel på tillid til og støtte fra politikerne eller lokale ledere. Til gengæld er de unge ikke i tvivl om hvilke egenskaber, der kendetegner en god leder. Værdier som *respekt for andre, tage kontrol, sætter andre før sig selv, være et godt eksempel, visdom og godhed* er blot eksempler på de karakteristika, de unge mente en god leder bør have.

Tema 9: Education

Pedagogical practices applied in and out of formal institutions in Arctic Greenland

Suna Christensen fra Roskilde Universitet holdt oplæg om pædagogisk praksis, dvs. behovet for at tilpasse skolesystemet efter børn og unges læringsbehov på et mere lokalt forankret plan. Skolesystemerne i Arktis bygger i høj grad på vestlige modeller, der ikke imødekommer særlige behov, der kan være til metode for oprindelige folk.

I stedet for at stemple børn som "problemer" eller "dårlige" i skolen, bør systemet tilpasses børnene i stedet. Det er ikke nødvendigvis nok at udtænke nye strategier, måske er det selve rammen, der skal op til revision.

Tema 3: Living Conditions, Community Development, Quality of Life and Human Resources

Beyond the difference: the parallelisms between the context of Amazonian and Arctic People.

Strategies for breaking out of poverty

Formålet med Marilú Beatriz Canales Languascos undersøgelse er at afdække, hvilke strategier, der benyttes til at håndtere økonomisk fattigdom hos henholdsvis Inuit i Arktisk Canada og Peru Iquitos (Amazonianere). Amazonas er meget spredt befolket, og der er mange kulturelle og sproglige forskelle på de folk, der bor der. Undersøgelsen fokuserer på uddannelse, og undersøger hvorvidt dette opfattes som en vej ud af fattigdom på samme måde blandt Inuit i Canada og Iquitos i Peru.

Der er forskellige opfattelser af skolen, og hvad den betyder. I Peru opfattes uddannelse som en nødvendig del af den personlige udvikling, lige som det forventes, at børnene skal blive mere og bedre end forældrene for kontinuerligt at forsøge at udvikle bedre mennesker til gavn for alle i samfundet. Samtidig fungerer skolen individets sikkerhedsnet, da staten ikke yder nogen form for social hjælp. Canada er skolen påkrævet og gratis – og den fungerer ikke som et sikkerhedsnet eller en fremtidssikring på samme måde som i Peru, da staten udfylder rollen som socialt sikkerhedsnet. Samtidig er der i Canada mere fokus på, at børnene skal være det samme som forældrene – fanger, fisker mv..

Derudover har der over mange generationer været et fokus på uddannelse i Peru, mens det kun har været i få generationer i Canada. Målet med skole og uddannelse i Peru er altså at skabe bedre mennesker og derigennem hjælpe samfundet. Der blev diskuteret om uddannelse kan betragtes som et assimilationsredskab til indlemmelse i et vestligt samfund – som måske er det, der sker i Peru, mens Inuit mere forsøger at bibeholde deres traditionelle samfund.

ASI-II

Baggrunden for arbejdet med Arctic Social Indicators (ASI) var rapporten – Arctic Human Development Report. Som Joan Nymand Larsen m.fl. fortalte, så blev arbejdet med ASI-I brugt til at finde frem til et begrænset antal indikatorer. ASI-II skal derimod bruges til at implementere indikatorerne via testning, validering samt forberede dem til praktisk brug indenfor social videnskaberne. Den største udfordring på området er, at det er svært at skaffe data. Der blev udvalgt 6 områder – 1) Sundhed, 2) Material Well-being, 3) Uddannelse, 4) Kulturel sundhed / vitalitet, 5) Kontakt med natur, 6) Kontrol med skæbne – til testning for at finde hullerne i indikatorerne.

Hele første del af session 03.63 om Arctic Social Indicators blev brugt til at vise, hvor langt de forskellige regioner, som Arktis er delt op i i projektet, er nået med at finde og efterprøve gyldigheden af deres data. Der var stor forskel på de enkelte regioner i forhold til adgang til data – Vestnorden havde de bedste data, mens det især viste sig svært at få fat i data i Rusland.

Tema 6: Health and Wellness

Inuulluataarnej: Sexually Transmitted Infections in Greenland

Metoden som blev brugt af Elizabeth Rink m.fl. i deres projekt kaldes Community Based Participatory Research (CBPR). Baggrunden for metoden er, at komplekse sociale- og sundhedsmæssige problemer ikke løses bedst ved "udefrakommende" eksperter råd og vejledning. CBPR stiller derimod krav til både samfundet / fællesskabet og forskerne. Udbredelsen

af seksygdomme blandt oprindelige folk afhænger af hvor langt mod nord, man er – de laveste tal findes i USA og de højeste i Grønland. Pilottests medførte at spørgsmål om afholdenhed (som er normale i USA) blev fjernet, da informanterne fra Grønland alle var enige om, at spørgsmålet var fjollet.

Overordnet set blev grønlændere anset som åbne overfor at have sex, mens danskere blev anset som åbne overfor at snakke om sex. Når det gælder de unges forhold til sex viser det sig, at unge snakker med unge om sex, da forældrene fokuserer for meget på problemerne (du må ikke blive gravid), information om beskyttelse og sex kommer i høj grad fra skolerne, der er fokus på at fortælle historier – eksempelvis om, hvordan man bruger et kondom, og man kan godt begynde et seksuelt forhold hurtigt, da udgangspunktet er, at der altid er tillid mellem folk, som holder indtil tilliden ødelægges (Tilliden kommer af at alle kender hinanden i små samfund, og man har derfor ikke sex med en fremmed).

Youth Voices on Tobacco: Working with the K'álemi Dene School in the Northwest Territories, Canada

C. G. Jardine arbejdede også med CBPR, men med unge som selv skulle arbejde med andre unge. Resultatet af de unges arbejde med rygning var en iBook, som indeholdt forskellige billeder fra alle de unge, der havde deltaget. Billederne viste både de dårlige sider ved rygning – eksempelvis en skraldespand fyldt med cigaretskod, men også det børnene ønskede i stedet for – en legeplads, hvor der ikke var nogle skod – her kom det så også frem, hvor almindeligt rygning var, da de unge blev nødt til at fjerne alle cigaretskod fra legepladsen før de kunne tage det nødvendige billede. Det var desuden de unge selv, som havde udformet spørgsmålene om billederne, der skulle stilles til andre unge – og disse viste sig at være mere relevante og interessante end dem forskerne selv var kommet frem til.

Samfundet og børnene fik et eksemplar af bogen, da den var færdig – bogen var ikke særlig teksttung, men gav et godt billede af, hvordan børnene oplevede rygningen i samfundet.

Konklusionen var, at det ikke er resultatet – en iBook – der er det vigtigste, men derimod selve processen, som børnene gik igennem med arbejdet, og det at tage billeder til bogen, der var mest interessant og lærerigt for både børnene og forskerne.

A Postcolonial Analysis of Positive Youth Development: Implications for Health

Positive Youth Development (PYD) bruges som udgangspunkt til at opnå kompetencer og evner. Et eksempel som Andrey Giles kom med var *The Above Ground Pool Program for the North Western Territories (NWT)*. Formålet med programmet var at lære de unge i nord at svømme. Det blev startet i slutningen af 60'erne med sydlige instruktører. Det var ikke udelukkende med den

hensigt at forhindre drukneulykker, men for at lære de unge at være ansvarlige først - og for dernæst at forhindre drukneulykker. Programmet virkede ikke – drukneulykker var og er stadig højere i NWT end i resten af landet. PYD udsættes derfor for postkolonial kritik, idet der med PYD overføres vestlige standarder til arktiske forhold, uden at tilpasning eller hensyn til kulturelle forskelligheder og vilkår tages i betragtning.

Resultatet er derfor at problemerne bliver værre og ikke bedre. Hvis PYD skal bruges i Arktis, skal det være kulturelt relevant i konteksten. – eksempelvis kan de ældre inddrages i processen. Der bør tages hensyn til den gamle koloniale struktur samt de traumer, den har medført i forhold til nuværende problemer – eksempelvis kan alkoholproblemer skyldes traumer, som skaber problemer med udfarende unge – de underliggende mén skal behandles før problemet med de unges udfarende adfærd kan løses.

Tema 9: Education

NIVI – a Research Project on Interest in and Knowledge on Science Among 8th Graders in Greenland.

Lars Poort fortalte om NIVI projektet, som Inerissaavik blandt andet står for. I Grønland er der mange undervisere, som ikke er uddannede – det er især et problem, at de dårligst uddannede lærere underviser på de yngste årgange, mens de bedst uddannede underviser på de ældste årgange. Konsekvensen er et svagt fundament for fremtidig læring. Lars Poort bemærkede dog, at der er mange ikke-uddannede lærere, som er meget dygtige til deres arbejde, på trods af deres manglende formelle kompetencer.

Overordnet set er interessen for naturvidenskab høj i Grønland, men det er især de enkeltsprogede, der klarer sig dårligt i forhold til de dobbeltsprogede indenfor disse fag. Et andet centralt resultat for NIVI er, at adgang til internettet derhjemme generelt set giver en højere score, altså et bedre testresultat, når der skal besvares naturvidenskabelige spørgsmål. Lærernes tilgang gør også en stor forskel på elevernes score – en boglig tilgang giver de dårligste resultater, mens en hands-on tilgang, hvor eleverne eksempelvis kommer ud i naturen og laver eksperimenter, giver de bedste testresultater.

Her kan passende henvises tilbage til Suna Christensen, der påpeger, at selve rammen for undervisning i Arktis bør tages op til revision, da den vestlige model ikke fungerer optimalt i Arktisk kontekst.

Teacher Mentoring to Improve Quality Formal Schooling in Rural, Remote and Indigenous Communities in Arctic Alaska

Uddannelse er ifølge Barbara L. Adams m.fl. et tveægget sværd, det kan styrke et samfund ved at give kompetencer og sprog mv., men det kan også virke destruktivt ved at accelerere oprindelige kulturers forsvinden. Der er en høj personaleudskiftning blandt lærere i Alaskas landområder, teacher-mentor-programmet skal forsøge at ændre på dette. Det er rettet mod nyuddannede lærere, så de bliver mere effektive i deres undervisningsstil.